

पुरुष सूक्तम् | Purusha Suktam PDF In Hindi

ॐ तच्छं-योरावृणीमहे । गातुं-यँजाय । गातुं-यँजपतये । देवी॥ स्वस्तिरस्तु
नः । स्वस्तिर्मानुषेभ्यः । ऊर्ध्वं जिगातु भेषजम् । शं नौ अस्तु द्विपदे॥ । शं
चतुष्पदे ।

ॐ शांतिः शांतिः शांतिः ॥

सहस्रशीर्षा पुरुषः । सहस्राक्षः सहस्रपात् ।
स भूमि-विश्वतो वृत्वा । अत्यतिष्ठद्दशांगुलम् ॥

पुरुष एवेदग्ं सर्वम्॥ । यद्भूतं-यँच्च भव्यम्॥ ।
उतामृतत्व स्येशानः । यदन्नेनातिरोहति ॥

एतावानस्य महिमा । अतो ज्यायाग्श्च पूरुषः ।
पादो॥स्य विश्वा भूतानि । त्रिपादस्यामृतं द्विवि ॥

त्रिपादूर्ध्व उदैत्पुरुषः । पादो॥स्येहाऽऽभवात्पुनः ।
ततो विष्वङ्कामत् । साशनानशने अग्नि ॥

तस्माद्द्विराडजायत । विराजो अधि पूरुषः ।
स जातो अत्यरिच्यत । पश्चाद्भूमिमथो पुरः ॥

पुरुष सूक्तम् | Purusha Suktam PDF In Hindi

यत्पुरुषेण हविषा । देवा यज्ञमतन्वत ।
वसंतो अस्यासीदाज्यम् । ग्रीष्म इध्मश्शरध्विः ॥

सुप्तास्यासन्परिधयः । त्रिः सुप्त समिधः कृताः ।
देवा यद्यज्ञं तन्वानाः । अबध्नन्-पुरुषं पशुम् ॥

तं-यज्ञं ब्रह्मिषि प्रौक्षन् । पुरुषं जातमग्रतः ।
तेन देवा अयजंत । साध्या ऋषयश्च ये ॥

तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः । संभृतं पृषदाज्यम् ।
पशूग्-स्ताग्-श्चक्रे वायव्यान् । आरण्यान्-ग्राम्याश्च ये ॥

तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः । ऋचः सामानि जज्ञिरे ।
छंदाग्सि जज्ञिरे तस्मात् । यजुस्तस्मादजायत ॥

तस्मादश्वा अजायंत । ये के चौभ्यादतः ।
गावो ह जज्ञिरे तस्मात् । तस्माज्जाता अजावयः ॥

यत्पुरुषं-व्यदधुः । कृतिथा व्यकल्पयन् ।
मुखं किमस्य कौ बहू । कावूरु पादावुच्येते ॥

ब्राह्मणोऽस्य मुखमासीत् । बहू राजन्यः कृतः ।
ऊरु तदस्य यद्वैश्यः । पद्भ्याग्ं शूद्रो अजायतः ॥

पुरुष सूक्तम् | Purusha Suktam PDF In Hindi

चंद्रमा मनसो जातः । चक्षोः सूर्यो अजायत ।

मुखादिंद्रश्चाग्निश्च । प्राणाद्वायुरजायत ॥

नाभ्या आसीदंतरिक्षम् । शीर्ष्णो द्यौः समवर्तत ।

पद्भ्यां भूमिदिशः श्रोत्रात् । तथा लोकागं अकल्पयन् ॥

वेदाहमेतं पुरुषं महांतम् । आदित्यवर्णं तमसस्तु पारे ।

सर्वाणि रूपाणि विचित्य धीरः । नामानि कृत्वाऽभिवदन्, यदाऽऽस्ते ॥

धाता पुरस्ताद्यमुदाजहार । शक्रः प्रविद्वान्-प्रदिशश्चतस्रः ।

तमेवं-विद्वानमृतं इह भवति । नान्यः पंथा अयनाय विद्यते ॥

यज्ञेन यज्ञमयजंत देवाः । तानि धर्माणि प्रथमान्यासन् ।

ते ह नाकं महिमानः सचंते । यत्र पूर्वं साध्यास्संति देवाः ॥

अद्भ्यः संभूतः पृथिव्यै रसाच्च । विश्वकर्मणः समवर्तताधि ।

तस्य त्वष्टा विदधद्रूपमेति । तत्पुरुषस्य विश्वमाजानमग्रे ॥

वेदाहमेतं पुरुषं महांतम् । आदित्यवर्णं तमसः परस्तात् ।

तमेवं-विद्वानमृतं इह भवति । नान्यः पंथा विद्यतेऽयनाय ॥

प्रजापतिश्चरति गर्भं अंतः । अजायमानो बहुधा विजायते ।

तस्य धीराः परिजानन्ति योनिम् । मरीचीनां पदमिच्छन्ति वेधसः ॥

पुरुष सूक्तम् | Purusha Suktam PDF In Hindi

यो दे॒वेभ्य॑ आ॒त॑पति । यो दे॒वानां॑ पुरो॒हितः॑ ।

पूर्वो॑ यो दे॒वेभ्यो॑ जा॒तः । नमो॑ रु॒चाय॑ ब्रा॒ह्म॑ये ॥

रुचं॑ ब्रा॒ह्मं ज॒नय॑तः । दे॒वा अ॒ग्रे तद॑ब्रुवन्न् ।

यस्त्वै॒वं ब्रा॑ह्म॒णो वि॒द्यात् । तस्य॑ दे॒वा अस॑न् वशे॑ ॥

ही॒शच॑ ते ल॒क्ष्मी॑श्च॒ पत्न्यौ॑ । अ॒हो॒रा॒त्रे पा॒र॒श्वे ।

नक्ष॑त्राणि रू॒पम् । अ॒श्विनौ॑ व्या॒त्तम् ।

इ॒ष्टं म॑निषाण । अ॒मुं म॑निषाण । सर्वं॑ मनिषाण ॥

तच्छं॑-यो॒रावृ॑णीमहे । गा॒तुं-यँ॑जाय । गा॒तुं-यँ॑जप॒तये॑ । दै॒वी॑ स्व॒स्तिर॑स्तु नः
। स्व॒स्तिर्मा॑नु॒षेभ्यः॑ । ऊ॒र्ध्वं जि॑गातु भेष॒जम् । शं नो॑ अस्तु द्वि॒पदे॑ । शं
चतु॑ष्पदे ।

ॐ शांतिः॒ शांतिः॒ शांतिः॑ ॥